

Den helige Mikael's dag

Predikan på distans 2022-10-02

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Tala till oss denna stund genom ditt heliga ord. Var med oss med dina heliga änglar och styrk vår tro. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Dagens ämne: Barnen och änglarna

Epistel: Uppb. 12:7-12. Evangelium: Matt. 18:1-10

Predikotext: Mark. 10:13-16 (2:a årg.)

Man bar fram små barn till Jesus för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. 14 När Jesus såg det blev han upprörd och sade till dem: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte! Ty Guds rike tillhör sådana. 15 Amen säger jag er: Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in." 16 Och han tog upp dem i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem.

Predikan på den helige Mikael's dag delas upp följande delar.

1. Änglarna är Guds goda budbärare.
2. De onda änglarna är Guds och alla människors fiender.
3. Alla måste ta emot Guds rike på samma sätt som barnen.

1. Änglarna är Guds goda budbärare.

Att ängeln Mikael har fått en särskild dag i vårt kyrkoår beror på att han i Bibeln beskrivs som en änglafurste eller ärkeängel. I episteln från Uppenbarelseboken står det ju "Mikael och hans änglar" (Uppb. 12:7). Mikael var alltså ledare för en stor skara änglar. Mikael kan också syfta på Kristus själv. Namnet betyder: *Vem är som Gud?*

Ordet ängel (grek. ángelos) betyder budbärare. Det är nära besläktat med ordet evangelium (ev-angel-ium), det glada budskapet. Ordet ängel används i Bibeln både om de heliga andeväsen som Gud skapade någon gång under skapelseveckan och om människor som är kallade att förkunna Guds ord. Så talas i Uppenbarelseboken (Uppb. 2:1 m.fl.) om "församlingens ängel", vilket är detsamma som församlingens präst eller biskop. Hans uppgift var ju att föra fram det glada budskapet om Kristus och hans frälsning. Namnet ängel kan också syfta på Kristus, som är Guds utsände budbärare för hela världen. Profeten Malaki talar om "förbundets ängel" då han syftar på Messias. Han skriver:

Se, jag skall sända min budbärare och han skall bereda vägen för mig. Och den Herre som ni söker skall plötsligt komma till sitt tempel, förbundets ängel som ni längtar efter. Se, han kommer, säger Herren Sebaot (Mal. 3:1)

Det underbara med änglarna är att de ständigt tjänar Gud. I sitt saliga tillstånd skådar de alltid Gud, även när de tjänar honom (Matt. 18:10). Alla änglar har en

innerlig kärlek till Gud. De lovsjunger Gud (Jes. 6:3, Luk. 2:13f) och är hans tjänare både i världen och i kyrkan (Ps.104:4, 103:20f). Detta gör de av fri vilja. På ett särskilt sätt tjänar och beskyddar de också barnen (Matt. 18:10) och alla troende (Luk. 16:22). Att varje människa skulle ha en särskild skyddsängel lärs dock inte i Skriften. Det finns bara antydningar, t.ex. när den fängslade Petrus genom ett Guds under blivit fri. Han kom sedan och knackade på i huset där några kristna var samlade och man trodde då att det vara *hans ängel* innan de fick se att det verkligen var Petrus (Apg. 12:15). Jesus säger också:

”Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att deras änglar i himlen alltid ser min himmelske Fars ansikte” (Matt. 18:10).

Men av detta följer inte att var och en har en personlig skyddsängel. De goda änglarna följer uppmärksamt alla händelser i kyrkan och förundrar sig över frälsningens hemlighet (Luk. 2:13, 1 Petr. 1:12, Ef. 3:10). De gläder sig över varje syndare som gör bättring (Luk. 15:10). Vi kan läsa om änglarna vid många viktiga händelser i Bibeln, t.ex. när Gud gav lagen till Mose och när Kristus uppstod och när han for upp till himlen. Stora skaror av änglar kommer en dag också att vara med Jesus när han kommer tillbaka till den yttersta domen.

Vi får glädja oss över änglarnas tjänst och tacka Gud för dem. Men vi får absolut inte tillbedja dem. Endast Gud själv skall tillbedjas. Att tillbedja änglar eller människor är avgudadyrkan.

2. De onda änglarna är Guds och alla människors fiender.

Bibeln talar om både goda och onda änglar. I vår episteltext talas om hur Mikael och hans änglar strider mot draken och hans änglar. Detta syftar på att Gud hade skapat goda änglar, men att vissa av dem avföll och blev Guds fiender. Så är Djävulen eller Satan namnet på de onda änglarnas furste. Om honom säger Jesus:

Ni har djävulen till far och vill följa er fars begär. Han har varit en mördare från början och har aldrig stått på sanningens sida, för det finns ingen sanning i honom. När han talar lögn talar han utifrån sig själv, för han är en lögnare och lögnens fader (Joh. 8:44).

Hedegård har en ännu tydligare översättning av detta ställe som löd: ”*I sanningen står han inte kvar*” och så översatte också Luther, som skrev: ”Han (djävulen) är en mördare från början och har inte bestått [stått fast] i sanningen” (ist nicht bestanden in der Wahrheit). Gud har bara skapat sådant som är gott, både människor och änglar och hela naturen. Men på grund av djävulens avfall kom sedan också Adam och Eva att synda, och så kom synden som ett ont arv över alla människor.

Det finns tyvärr en förkunnelse som utgår från att människan är god innerst inne. Ja, det gällde för Adam och Eva *före* syndafallet. Men så är det inte nu längre. När vi läser om alla hemska krig och om andra fruktansvärda, onda gärningar måste vi fråga oss: Hur kan detta komma sig om det är sant att människan är god innerst inne? Nej, talet om det goda innerst inne i människan hör till de lögnare som djävulen använder sig av för att söva in människorna i syndens sömn. Att det finns en mänsklig kärlek och godhet som hör till skapelsen är inte detsamma som godhet inför Gud. När det

gäller människans ställning inför Gud säger Jesus rakt på sak: ”Ni som är onda förstår [ändå] att ge era barn goda gåvor” (Matt. 7:11).

Därför måste kyrkan predika lagen. Synden måste avslöjas. De onda änglarnas existens måste predikas även om världen hånar och förföljer dem som gör så. Världens människor menar ju vanligen, att allt tal om onda andar och demoner bara är science fiction. Det finns även inom vissa religiösa grupper ett osmakligt och obiblskt sätt att beskriva den onda andevärlden, som inte har något med sund kristendom att göra. Vi skall därför komma ihåg att det onda är något som i regel finns där utan att synas. Även människor som lever ett till det yttre fint och anständigt liv är enligt Skriften fångna i syndens och dödens bojor. Detta är den andliga döden, som inte behöver ta sig uttryck i öppen ogudaktighet eller grova, uppenbara ogärningar och synder. Just detta att vi människor vill vara självständiga utan Gud och helt bestämma över våra egna liv är den egentliga huvudsynden. Det är vårt högmod som vi ofta förskönar under namn av kultur och vetenskap. Därför är djävulen mycket nöjd när människor förnekar hans existens och menar att talet om honom endast hör samman med en gången tids vidskepelse, med berättelser om häxor och blåkullafärder, tomtar och troll och spökerier av alla slag.

Nej, Bibelns lära om de onda änglarna är konkret och nyktert tillbakahållen, men ändå högst allvarlig. Så kan denna lära sammanfattas med aposteln Petrus varning till alla kristna:

Var nyktra och vakna. Er fiende djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter någon att sluka. Stå emot honom, orubbliga i tron, och tänk på att era bröder här i världen går igenom samma lidanden (1 Petr. 5:8f).

3. Alla måste ta emot Guds rike på samma sätt som barnen.

I predikotexten säger Jesus:

Låt barnen komma till mig och hindra dem inte! Ty Guds rike tillhör sådana (v. 14).

Jesus säger här inte att barnen av naturen tillhör Guds rike. Många har felaktigt tolkat det så och lärt att barnen inte har någon arvsynd. De behöver därför inte döpas. De tillhör ju som små och oskyldiga Guds rike, menar man. Men Jesus säger inte att barnen tillhör Guds rike, utan att Guds rike tillhör dem, alltså att Guds rike är till för dem! Jesus blev mycket upprörd då lärjungarna visade bort de små barnen. Föräldrarna kom och ville att Jesus skulle röra vid dem. De önskade att Jesu välsignelse också skulle komma över barnen genom att han på ett särskilt sätt tog sig an dem och rörde vid dem.

Lärjungarna hade troligen uppfattningen att mötet med Jesus endast hörde till det vuxna livet. Små barn kunde inte förstå förkunnelsen och därför var det endast de mer mogna och äldre människorna som hade företräde inför Jesus. Därför visade de bort barnen!

Men då visade Jesus dem alla vad evangelium verkligen är. De vuxnas förmåga att förstå bättre och vara mer utvecklade än barnen har ingen som helst betydelse för frälsningen. Tvärtom är det människans egna gärningar, kunskap och förmåga som utgör det stora hindret när det gäller rättfärdiggörelsen. Därför säger Jesus:

Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in (v. 15).

Vi måste förstå dessa ord rätt. Det är inte en fråga om att barnen skulle ha mindre synd än de vuxna. Arvsynnen är densamma även om den vuxne under sitt liv har hunnit med att begå många fler s.k. *verksynder* (synder i livet genom gärningar) än vad de små barnen har. Men både barn och vuxna är av naturen skilda från Gud. Både barn och vuxna behöver samma frälsning från synden.

Det Jesus pekar på när han säger att vi skall *”ta emot Guds rike som ett barn”* är den naturliga, mänskliga skillnaden mellan ett litet barns hjälplöshet i förhållande till den vuxnes utvecklade förmåga på alla möjliga områden. I det mänskliga livet vill vi ju att barnet skall växa till och steg för steg lära sig allt det behöver för vuxenlivet. I jämförelse med den vuxne är det lilla spädbarnet helt hjälplöst och totalt beroende av sina föräldrars omvårdnad. Och det är just denna hjälplöshet, denna oförmåga att *göra någonting*, som Jesus här framhåller. Tron är nämligen en helt fri gåva, som vi tar emot *utan att göra någonting alls*. Ja, om vi med våra *gärningar* försöker att ta emot tron, eller om vi försöker att med viljan *besluta oss* för att bli kristna, då är det omöjligt. Om vi kommer med våra *egna gärningar* för att beveka eller blidka Gud, då kan vi inte ta emot trons gåva. Rättfärdiggörelsen sker *genom tron allena*, endast för Kristi skull. Så är Jesu undervisning om barnen en kraftig undervisning om hur vi skall bli rättfärdiggjorda genom *tron* och komma in i Guds rike *utan* våra egna gärningar!

När Jesus sedan tog barnen i sin famn och välsignade dem visar han att just så skänker Gud sitt rike till människorna. Det hjälplösa, lilla barnet får Guds välsignelse utan att göra någonting alls. På samma sätt får också barnet Guds nåd och välsignelse redan genom dopet. Där skänker Gud förlåtelsen som en fri gåva. Men den gåvan fortsätter sedan att verka genom föräldrarnas kristna undervisning, genom konfirmationen och i bästa fall genom en konfessionell kristen skolundervisning. När denna inte är möjlig är det ändå föräldrarätten och föräldraplikten som gäller. Som kyrka skall vi ivrigt uppmana alla, både unga och gamla att flitigt bruka Guds ord.

När vi då kommer till Jesus och lyssnar till hans evangelium skänker han oss samma underbara gåva om och om igen. Så får vi leva i vårt dop. Så får vi ta emot avlösningen i bikten. Samma evangelium får vi i den heliga Nattvarden. När vi kommer till altarets sakrament säger Jesus till varje syndare som äter hans kropp och dricker hans blod under bröd och vin: För dig utgiven, för dig utgjutet. Hans kropp och blod ges oss till syndernas förlåtelse. För att ta emot denna gåva på rätt sätt måste vi ha barnens hjälplösa tro. Här måste varje vuxen ödmjuka sig och bli som ett barn och bekänna sin synd och skuld och sedan ta emot den stora gåvan fritt och för intet, endast för Kristi döds och uppståndelses skull.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.